

FAKTAARK: Status på folkesundheden i Grønland

Nye tal om levevilkår, livsstil og helbred fra Befolkningsundersøgelsen 2014

I alt 88% synes, de har god livskvalitet, og 59% vurderer deres helbred som godt eller virkelig godt.

Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2014 sætter fokus på folkesundheden og giver ny viden om fysisk og psykisk helbred samt om livsstil, opvækstvilkår og samfundsmæssige forhold med betydning for sundheden. Sociale forskelle i sundhed er et gennemgående tema. Herunder præsenteres nogle af rapportens hovedfund:

RYGNING

- 57% af voksne ryger dagligt, 11% af mænd og 3% af kvinder er storrygere (>15 cigaretter dagligt).
- 76% har begrænsninger over for rygning i deres hjem, markant flere end tidligere.
- Andelen af voksne, der ryger dagligt, er stort set uændret siden 1999, men andelen af storrygere er faldet.
- Den sociale ulighed i rygning er blevet større.

KOST OG MOTION

- 81% lever op til anbefalingerne om at bevæge sig i mindst en time om dagen, langt færre kombinerer den daglige bevægelse med hård motion.
- Tid brugt på stillesiddende aktiviteter i hverdagen er steget.
- 45% spiser frugt dagligt, 30% spiser grøntsager dagligt, og 32% drikker saft eller sodavand hver dag.
- Forbruget af frugt og grønt er steget, men er fortsat en del under kostenbefalingerne.
- Forbruget af sodavand og sød saft er steget og er for mange betydeligt over anbefalingerne.
- 50% spiser fisk mindst 1 gang om ugen, og 36% spiser havpattedyr mindst 1 gang og højst 3 gange om ugen.
- Forbruget af fisk er svagt stigende, mens der bliver spist mindre af andre grønlandske fødevarer og mere importeret kød.
- På trods af et aftagende indtag af sæl og hval på landsbasis overstiger næsten alle kvinder i den fødedygtige alder fra bygderne grænseværdien for kviksølv i blodet.
- 12% har oplevet, at der inden for det sidste år var tilfælde, hvor der ikke var mad i huset eller penge til at købe mad for.

OVERVÆGT OG DIABETES

- 27% er svært overvægtige (BMI \geq 30 kg/m²), hvilket er en fordobling siden 1993.
- Forekomsten af fedme var mere end dobbelt så høj blandt veluddannede mænd i byerne som blandt mænd i bygderne, mens der ikke var nogen sociale forskelle for kvinders vedkommende.
- 6,7% har diabetes, og næsten en tredjedel af mænd og kvinder over 45 år har forstadier til diabetes (prædiabetes).

ALKOHOL OG HASH

- Der er fortsat mange, der er vokset op i hjem med alkoholproblemer. Blandt forældre i 2014 viste 22% tegn på at have et problematisk alkoholforbrug.
- 50% er rusdrikkere (indtag af mere end 5 genstande ved samme lejlighed i løbet af den seneste måned).
- Der er regionale forskelle i alkoholmønsteret.
- Næsten hver tredje af de 18-34-årige mænd ryger hash mindst en gang om måneden.
- Hashrygning blandt unge mænd er steget, mens det er faldet for unge kvinder.

PSYKISK TRIVSEL OG OPVÆKSTVILKÅR

- Blandt deltagere født i 1960 eller senere har flere end en tredjedel været udsat for seksuelle overgreb, i Østgrønland næsten halvdelen.
- Der var en tæt sammenhæng mellem alkoholproblemer i hjemmet og forekomsten af seksuelle overgreb.
- 9% har haft selvmordstanker inden for det seneste år, omtrent lige mange mænd og kvinder, hyppigere blandt unge end blandt ældre.
- Især for kvinder var der geografiske forskelle med lavest forekomst af selvmordstanker i Nuuk og højest i de mindre byer.
- 16% af psykisk sårbare voksne har haft selvmordstanker inden for det seneste år, hvilket er 4-5 gange højere end i gruppen af psykisk robuste voksne.

Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2014 er gennemført i 11 byer og 8 bygder i alle kommuner. Mere end 2.000 voksne personer er blevet interviewet om deres levevilkår, livsstil og helbred, blevet målt og vejede, har fået taget blodtryk og besvaret et spørgeskema. Nogle har også fået taget blodprøver.

I rapporten kan du blandt andet læse om alkohol, hash, pengespil, rygning, kost og motion, selvvurderet og psykisk helbred, sygdomsforekomst, diabetes, blodtryk og sundhedsvæsenet. Rapporten kan downloades på www.folkesundhed.gl.

Undersøgelsen er udført af Center for Sundhedsforskning i Grønland ved Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, og finansieret af Departementet for Sundhed, Grønlands Selvstyre.

